EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 20. 5. 2020
COM(2020) 208 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Hodnotenie nariadenia (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a nariadenia (ES) č. 396/2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov

{SWD(2020) 87 final}

1. ÚVOD

Prípravky na ochranu rastlín (ďalej len „POR“), ktoré sa často nazývajú aj *pesticídy*, sa používajú na ochranu plodín pred škodcami, chorobami alebo konkurenčnými rastlinami s cieľom optimalizovať výrobu potravín v konvenčnom alebo ekologickom poľnohospodárstve. Pesticídy sa používajú aj na udržanie kvality potravín (počas skladovania) alebo zachovanie určitých oblastí v podmienkach potrebných na ich správne používanie (napr. železnice). Pesticídy môžu byť chemického alebo nechemického pôvodu (napr. mikroorganizmy) a ich rezíduá v potravinách a krmivách môžu byť škodlivé pre spotrebiteľov.

Pesticídy z dôvodu ich potenciálne škodlivých účinkov na ľudské zdravie alebo životné prostredie podliehajú v EÚ prísnym pravidlám, a to nariadeniu (ES) č. 1107/2009[1], ďalej len „nariadenie POR“, a nariadeniu (ES) č. 396/2005[2], ďalej len „nariadenie o maximálnych hladinách rezíduí (nariadenie MRL)“. Ciele nariadení sú zabezpečiť vysokú úroveň ochrany zdravia ľudí a zvierat, ako aj životného prostredia, zdokonaliť fungovanie vnútorného trhu EÚ, zlepšiť poľnohospodársku výrobu v EÚ a uľahčiť medzinárodný obchod. Vykonávanie nariadení patrí do spoločnej zodpovednosti členských štátov a Komisie, lebo členské štáty zohrávajú kľúčovú úlohu vo vedeckom hodnotení účinných látok a maximálnych hladín rezíduí, pri ktorom úzko spolupracujú s Európskym úradom pre bezpečnosť potravín (ďalej len „EFSA“). Na základe týchto hodnotení Komisia navrhuje rozhodnutia o schválení, obnovení schválenia a maximálnych hladinách rezíduí účinných látok, o ktorých sa hlasuje v Stálom výbore pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá pred tým, než ich formálne prijme Komisia. Zodpovednosť za hodnotenie POR a ich autorizáciu nesú plne členské štáty.

Nariadenia POR a MRL sú zakotvené v širšom regulačnom a politickom kontexte stanovenom najmä v smernici o udržateľnom používaní pesticídov[3] a v spoločnej poľnohospodárskej politike[4], ktoré ukladajú povinnosti pri používaní autorizovaných pesticídov a vytvárajú stimuly zamerané na udržateľnejšie poľnohospodárstvo a udržateľné poľnohospodárske postupy. Právne predpisy o životnom prostredí upravujúce kvalitu povrchovej a podzemnej vody obsahujú limity pre množstvo pesticídov a používanie pesticídov je všeobecne zakázané v oblastiach, ktoré boli určené ako mimoriadne významné pre zachovanie biodiverzity.

Spoločnosť si čoraz viac uvedomuje význam otázky udržateľnosti potravinárskej výroby, pričom dôležitým súvisiacim aspektom je udržateľné používanie pesticídov. Túto skutočnosť zachytila Organizácia Spojených národov vo svojej Agende pre udržateľný rozvoj do roku

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 z 21. októbra 2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 1).

[2] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 z 23. februára 2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS (Ú. v. EÚ L 70, 16.3.2005, s. 1).

[3] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/128/ES z 21. októbra 2009, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov (Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 71).

[4] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671).

2030[5] i Európska komisia vo svojom diskusnom dokumente s názvom Smerom k udržateľnej Európe do roku 2030[6].

Komisia reaguje na obavy spoločnosti týkajúce sa udržateľnosti prostredníctvom európskej zelenej dohody[7], predovšetkým pomocou stratégie „Z farmy na stôl“[8], a stratégie v oblasti biodiverzity[9]. Tieto iniciatívy podporia zdravé ekosystémy a biodiverzitu, udržateľnejšie systémy výroby potravín a zdravšie stravovanie a súčasne zabezpečia udržateľné životné podmienky pre poľnohospodárov a prístup ku kvalitným a výživným potravinám pre spotrebiteľov. Oznámenie o európskej zelenej dohode obsahuje najmä záväzok znížiť používanie a riziká chemických pesticídov.

Poľnohospodárstvo EÚ úplne bez pesticídov nie je však realistický cieľ, a to aj v ekologickej poľnohospodárskej výrobe, kde sa obmedzené množstvo pesticídov takisto môže používať. Používanie pesticídov je dôležitý nástroj na dosiahnutie cieľov EÚ týkajúcich sa zdravia rastlín, bezpečnosti potravín a potravinovej bezpečnosti, najmä so zreteľom na nadchádzajúce zvýšenie globálneho dopytu po potravinách spojeného s nárastom obyvateľstva. Preto cieľom právnych predpisov EÚ o pesticídoch nie je odstrániť pesticídy, ale skôr minimalizovať ich vplyv na ľudské zdravie a životné prostredie, a to znížením závislosti od pesticídov, alternatívnymi metódami a zvýšeným používaním pesticídov s nízkym rizikom a nechemických pesticídov.

Komisia uskutočnila hodnotenie nariadení POR a MRL, ktoré zahŕňalo obdobie ich príslušného uplatňovania až do konca roku 2018, ako súčasť svojho Programu regulačnej vhodnosti a efektívnosti (ďalej len „REFIT“) s cieľom vyhodnotiť, či sú nariadenia vhodné na daný účel a či dosahujú svoje ciele a súčasne zaisťujú jednoduchosť práva EÚ a odstraňujú zbytočné prekážky. Táto správa sa predkladá podľa článku 82 a článku 62 ods. 5 nariadenia POR a článku 47 nariadenia MRL a je k nej pripojený pracovný dokument útvarov Komisie, v ktorom sa uvádzajú všetky dôkazy. Táto správa sa uverejňuje súčasne so stratégiou „Z farmy na stôl“ a druhou správou o vykonávaní smernice o udržateľnom používaní pesticídov. Je založená na dôkazoch, ktoré zhromaždil externý dodávateľ[10], na stanovisku mechanizmu vedeckého poradenstva Komisie[11], správach audítorov z útvarov Komisie[12] a na skúsenostiach získaných z uplatňovania nariadení.

Komisia okrem toho venovala náležitú pozornosť dvom správam Európskeho parlamentu. Prvá správa[13] prijatá v septembri 2018 sa zaoberala vykonávaním nariadenia POR so záverom, že predmetné nariadenie znamená podstatné zlepšenie v porovnaní s minulosťou a že na úrovni EÚ je vhodné pesticídy regulovať. Dospelo sa v nej však aj k záveru, že ciele

---

5 K dispozícii na adrese: https://ec.europa.eu/environment/sustainable-development/SDGs/index_en.htm.

6 K dispozícii na adrese: https://ec.europa.eu/commission/files/reflection-paper-towards-sustainable-europe_en.

7 https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en.

8 COM(2020) 381.

9 COM(2020) 380.

10 Externá podporná štúdia uverejnená na stránke EU Bookshop.

11 Európska komisia (jún 2018), EU Authorisation processes of plant protection products — from a scientific point of view. Group of Scientific Advisors. ISBN 978-92-79-67735-9.

12 Napr. European Commission (2017). Overview report on a series of audits carried out in EU Member States in 2016 and 2017 in order to evaluate the systems in place for the authorisation of plant protection products. [Európska komisia (2017). Súhrnná správa o sérii auditov vykonaných v členských štátoch EÚ v rokoch 2016 a 2017 s cieľom vyhodnotiť zavedené systémy autorizácie prípravkov na ochranu rastlín.]. DG(SANTE) 2017-6250.

13 Správa Európskeho parlamentu (január 2019) o postupe Únie pre povoľovanie pesticídov [2018/2153(INI)], osobitný výbor pre postup Únie pre povoľovanie pesticídov.

vytýčené v oblasti ochrany zdravia ľudí a zvierat a životného prostredia sa úplne nedosahujú a vykonávanie nariadenia nie je uspokojivé. Európsky parlament preto vyzýva všetkých kľúčových aktérov, aby konali. V druhej správe[14] osobitného výboru pre postup Únie pri autorizácii pesticídov (Výbor PEST) prijatej v januári 2019 sa požaduje lepšia transparentnosť, posilnené politiky, ktoré riešia konflikt záujmov, a väčšia nezávislosť vedy. Vyzýva aj na prísne uplatňovanie zásady predbežnej opatrnosti a prístupu založeného na riziku v postupe autorizácie a obhajuje viacej stimulov a výskumu zameraného na alternatívy s nízkym rizikom, ako aj zostavenie negatívneho zoznamu zakázaných koformulantov a schvaľovacieho postupu pre safenery a synergenty. Komisia už na obe správy Európskeho parlamentu reagovala priamo[15, 16].

Komisia zohľadnila aj diskusie na zasadnutí Rady pre poľnohospodárstvo a rybárstvo v novembri 2018 a Rady pre životné prostredie v decembri 2018. Ministri si predovšetkým vymenili názory týkajúce sa súčasného vývoja v systéme schvaľovania a autorizácie, ako aj vplyvov zvyšujúceho sa počtu neobnovenia schválenia účinných látok na európske poľnohospodárstvo a poľnohospodárov. Ministri diskutovali aj o možnosti začať z dlhodobého hľadiska premýšľať o prípadnom vypracovaní opatrení EÚ, aby sa doplnili národné činnosti s cieľom znížiť a v konečnom dôsledku postupne ukončiť používanie nebezpečných POR a stimulovať rozvoj alternatív. Komisia pripomenula, že členské štáty nevyvinuli dostatočné úsilie znížiť závislosť od chemických látok na ochranu rastlín a že potenciál integrovanej ochrany proti škodcom sa plne nevyužíva. Okrem toho členské štáty často nedodržiavajú termíny, keď pôsobia ako spravodajské členské štáty pre systém schvaľovania EÚ, a vo zvýšenej miere využívajú núdzové autorizácie prípravkov, čo oslabuje systém EÚ. Komisia potvrdila potrebu nájsť spôsob, ako urýchliť uvádzanie účinných látok a prípravkov s nízkym rizikom na trh.

V tejto správe sa uvádzajú hlavné zistenia[17] hodnotenia vykonávania a fungovania nariadení POR a MRL vo všetkých členských štátoch od začiatku ich uplatňovania v júni 2011 a septembri 2008. Navrhujú sa v nej opatrenia na zlepšenie vykonávania nariadení, aby sa zjednodušil alebo posilnil súčasný regulačný rámec.

Aj keď sa pri hodnotení zistil celý rad nedostatkov a niektoré z nich vedú k nejednotnosti medzi rôznymi zainteresovanými stranami, zainteresované strany naprieč celým spektrom súhlasia s tým, že súčasné právne predpisy predstavujú primeraný rámec schvaľovania účinných látok a autorizácie prípravkov na ochranu rastlín pred ich uvedením na trh a nevyžadujú si zásadné zmeny nariadení POR, zatiaľ čo názory na nariadenie MRL sa rôznia. V ďalšej časti správy sa určuje šestnásť oblastí, v ktorých sa vykonávanie v krátkodobom a strednodobom časovom horizonte dá zlepšiť.

2. VÝSLEDKY HODNOTENIA A MOŽNOSTI DO BUDÚCNOSTI

2.1. POSILNENÁ OCHRANA ĽUDSKÉHO ZDRAVIA A ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Pri hodnotení sa zistilo, že nariadenie POR je do značnej miery účinné z hľadiska ochrany ľudského zdravia a životného prostredia zásluhou prísnosti kritérií schválenia, aj keď existuje priestor na ďalšie zlepšenie vykonávania. Zainteresované strany naprieč celým spektrom

[14] Správa Európskeho parlamentu (september 2018) o vykonávaní nariadenia o prípravkoch na ochranu rastlín (ES) č. 1107/2009 [2017/2128(INI)].

[15] Odpoveď Komisie na text prijatý na plenárnom zasadnutí SP(2018)829.

[16] Odpoveď Komisie na text prijatý na plenárnom zasadnutí SP(2019)355.

[17] Podrobnosti hodnotenia sú uvedené v pripojenom pracovnom dokumente útvarov Komisie.

zastávajú názor, že ak požiadavky na reguláciu v EÚ nie sú najprísnejšie na svete, tak medzi ne určite patria. Množstvo účinných látok sa už znížilo o viac ako 50 % na základe smernice 91/414/EHS, predchodkyne nariadenia POR, čo viedlo k stiahnutiu mnohých látok z trhu, ktoré by nespĺňali požiadavky smernice. To znamená, že úroveň ochrany zdravia a životného prostredia už bola vysoká pred nadobudnutím účinnosti nariadenia POR. V rámci nariadenia POR sa začal postup pravidelného preskúmania schvaľovania všetkých účinných látok v roku 2011: účinné látky schválené skôr sa skúmajú podľa sprísnených kritérií schválenia, aby sa ďalej zvýšila úroveň ochrany v EÚ. V dôsledku toho sa množstvo účinných látok predtým povolených v prípravkoch na ochranu rastlín ďalej znižuje a celkový počet schválených účinných látok je oveľa menší než v tretích krajinách so značnou poľnohospodárskou výrobou. Podiel účinných látok s vysokými profilmi nebezpečnosti je malý (2 %) a v budúcnosti sa bude ďalej znižovať, zatiaľ čo podiel účinných látok s menej problematickými profilmi je relatívne veľký (37 %) a zvyšuje sa[18]. V skutočnosti sa v posledných rokoch asi polovica žiadostí o schválenie nových účinných látok (ktorých je priemerne 10 za rok) týka mikroorganizmov (nechemických) alebo látok, u ktorých sa očakáva, že splnia kritéria látok s nízkym rizikom. Od roku 2011 do roku 2018 rozhodnutia neschváliť, neobnoviť schválenie alebo stiahnuť 22 účinných látok[19] pre obavy o zdravie alebo životné prostredie prispeli k zníženiu závažných rizík pre spotrebiteľov, prevádzkovateľov, pracovníkov, iných osôb a rezidentov v EÚ a pre životné prostredie. Očakáva sa, že ochrana ľudského zdravia a životného prostredia sa v nadchádzajúcich rokoch ďalej zlepší, keď sa dokončí prvé preskúmanie všetkých existujúcich schválení (predpokladá sa do roku 2025). Nie všetky zainteresované strany však súhlasia so záverom, že nariadenie POR účinne chráni ľudské zdravie a životné prostredie – najmä mimovládne organizácie tvrdia, že uplatňovanie kritérií schválenia nie je dostatočne prísne a že nebezpečné účinné látky sa stále ešte v EÚ používajú.

Aj keď existuje jednoznačný potenciál účinne dosahovať ciele nariadenie POR vrátane zvýšenia podielu látok s nízkym rizikom, tieto ciele sa podarilo dosiahnuť len čiastočne vzhľadom na problémy z hľadiska efektívnosti. Pri vykonávaní nariadenia POR sa v skutočnosti zaznamenávajú značné zdržania, ku ktorým dochádza pri schvaľovaní a obnovovaní schválenia účinných látok a (opätovnej) autorizácii POR. Vedie to k potrebe predĺžiť obdobia platnosti schválenia účinných látok o niekoľko rokov, aby sa uzavrel proces rozhodovania, a takisto k oneskorenému prístupu účinných látok s nízkym rizikom na trh, o ktorých sa nakoniec zistí, že kritériá schválenia už nespĺňajú.

Náklady a pracovné zaťaženie vynaložené na schvaľovanie a obnovenie schválenia účinných látok a autorizáciu POR v rámci troch zón[20] stanovených v nariadení POR nie sú spravodlivo rozdelené medzi členské štáty. To takisto prispieva k existujúcim zdržaniam, lebo niektoré členské štáty čelia vysokému pracovnému zaťaženiu. Okrem toho sa zdá, že poplatky, ktoré vyžadujú niektoré členské štáty, nie sú dostatočné na pokrytie ich nákladov a navyše nie všetky členské štáty účelovo vyčleňujú poplatky pre orgány, ktoré skutočne vykonávajú prácu, čo má za následok nedostatok dostupných zdrojov.

[18] Metodika na porovnanie profilov toxikologickej nebezpečnosti účinných látok schválená v rokoch 2011 a 2018 je zhrnutá v kapitole 5.1.1. pripojeného pracovného dokumentu útvarov Komisie a podrobne vysvetlená v prílohe 3.

[19] Rozhodnutia o neobnovení schválenia ďalších 8 účinných látok boli prijaté v roku 2019.

[20] V článku 3 ods. 17 nariadenia POR a prílohe I k nemu sa pre členské štáty vymedzuje jedna z troch zón s porovnateľnými klimatickými a poľnohospodárskymi podmienkami, aby sa uľahčila spolupráca a vzájomné uznávanie autorizácie prípravkov.

Európska iniciatíva občanov[21] týkajúca sa glyfozátu, ktorá za menej ako 9 mesiacov v roku 2017 zhromaždila vyše 1 milión podpisov, požaduje väčšiu transparentnosť v procese hodnotenia pesticídov. Komisia v reakcii na to a s cieľom zvýšiť dôveru vo vedecké hodnotenia vykonávané členskými štátmi a Európskym úradom pre bezpečnosť potravín (ďalej len „EFSA“) navrhla zmenu všeobecného potravinového práva[22], ktorú prijala Rada a Európsky parlament 13. júna 2019 [nariadenie (EÚ) 2019/1381 o transparentnosti a udržateľnosti hodnotenia rizika na úrovni EÚ v potravinovom reťazci][23], a ktorá sa začne uplatňovať 27. marca 2021. Od uvedeného dátumu sa kompletné spisy, ktoré predložil žiadateľ žiadostí o schválenia (alebo obnovenie schválení) účinných látok (s výnimkou náležite opodstatnených dôverných informácií) budú uverejňovať na začiatku procesu hodnotenia rizika. Verejnosti a nezávislým vedcom sa tak poskytne priamy prístup k podkladovým údajom. Vytvorí sa aj register zadaných štúdií EÚ, aby sa zaručilo, že spoločnosti, ktoré žiadajú o schválenie, predložia všetky príslušné informácie a nezadržia štúdie s nepriaznivým výsledkom. Komisii sa udelí právomoc uskutočňovať služobné cesty na účely zistenia potrebných skutočností v členských štátoch v období rokov 2021–2025 s cieľom vyhodnotiť, či skúšobné zariadenia uplatňujú platné normy pre vykonávanie skúšok a štúdie predkladané úradu EFSA. V záujme zlepšenia komunikácie o riziku, sa v novom nariadení (EÚ) 2019/1381 stanovujú určité ciele a všeobecné zásady komunikácie o riziku (napr. presné, včasné a transparentné informácie, pozornosť venovaná vnímaniu rizika a dostupnosť pre odborníkov a neodborníkov), na základe ktorých je Komisia splnomocnená prijať v budúcnosti všeobecný plán komunikácie o riziku prostredníctvom vykonávacieho aktu.

1. Lepšie vykonávanie – riešenie zdržaní a väčšia transparentnosť

S ohľadom na záväzok európskej zelenej dohody týkajúci sa zníženia rizík z chemických pesticídov a zamedzenia a odstránenia znečistenia Komisia vyzýva členské štáty, aby podstatne zvýšili zdroje na vykonávanie všetkých príslušných postupov podľa nariadení POR a MRL v rámci zákonných lehôt. Aby členské štáty mali k dispozícii potrebné zdroje, mali by preskúmať poplatky, ktoré účtujú, a mali by ich stanoviť vo výške, ktorá úplne pokryje ich náklady, a zabezpečiť, že poplatky budú plynúť v prospech orgánov, ktoré prácu vykonávajú. Komisia zváži začatie konaní o porušení predpisov proti tým členským štátom, ktoré systematicky nedodržiavajú zákonné lehoty.

Komisia v súlade s názormi Európskeho parlamentu na zamedzenie procedurálnych zdržaní, ktoré vedú k neefektívnosti, odporúča, aby členské štáty prijímali ako prípustnú iba kvalitnú a úplnú dokumentáciu – tak pri žiadostiach o prvé alebo obnovené schválenie účinnej látky, ako aj žiadostiach o autorizáciu POR.

Komisia ďalej vyzýva úrad EFSA a členské štáty, aby opatrenia dohodnuté v rámci riadiacej siete pre pesticídy[24] uplatňovali na účel zlepšenia procesu partnerského preskúmania s cieľom zamedziť zdržaniam. Komisia bude okrem toho pokračovať v práci s EFSA, aby sa zlepšila jasnosť záverov EFSA, pokiaľ ide o neistoty, s cieľom uľahčiť proces rozhodovania a zrozumiteľnosť pre neodborníkov.

[21] Európska iniciatíva občanov „Ban glyphosate and protect people and the environment from toxic pesticides“ („Zákaz glyfozátu a ochrana ľudí a životného prostredia pred toxickými pesticídmi“).

[22] Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o transparentnosti a udržateľnosti hodnotenia rizika EÚ v potravinovom reťazci. COM/2018/0179 final – 2018/088 (COD).

[23] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1381 o transparentnosti a udržateľnosti hodnotenia rizika EÚ v potravinovom reťazci, Ú. v. EÚ L 231, 6.9.2019, s. 1.

[24] Riadiaca sieť pre pesticídy je jednou zo sietí EFSA a pozostáva z organizácií vymenovaných členskými štátmi EÚ na vnútroštátnej úrovni, pozri https://www.efsa.europa.eu/en/pesticides/networks/.

V druhom štvrťroku 2020 Komisia príjme prvý zoznam neprijateľných koformulantov[25]. Potom navrhne vykonávacie nariadenie, v ktorom stanoví kritériá a postupy určovania ďalších neprijateľných koformulantov. Navrhne aj pracovný program pre hodnotenie safenerov a synergentov.

V priebehu roka 2020 Komisia zmení nariadenie (EÚ) 844/2012[26], ktoré upravuje proces obnovenia povolenia, aby sa vykonali potrebné zmeny vyplývajúce z nariadenia (EÚ) 2019/1381. Komisia posúdi aj zmenu článku 13 ods. 5 nariadenia (EÚ) č. 844/2012 a zavedie krátku lehotu pre žiadateľov na predloženie pripomienok a ďalších informácií k návrhu záverov EFSA s cieľom riešiť aspekty nastolené iba nedávno počas procesu partnerského preskúmania, ktoré žiadatelia nemohli predvídať, a to v záujme zvýšenia úplnosti a spoľahlivosti konečného záveru EFSA. Tieto zmeny zvýšia transparentnosť a účinnosť počas celého posudzovania a následného procesu riadenia rizík.

Medzné kritériá[27] súvisiace s ľudským zdravím zavedené v nariadení POR prispeli k odstráneniu najnebezpečnejších účinných látok z trhu hlavne na základe skutočnosti, že pri väčšine látok, pri ktorých žiadatelia očakávali, že spĺňajú kritéria, neboli podané žiadne žiadosti o obnovenie povolenia. To prispieva k ochrane ľudského zdravia a životného prostredia. Hoci sa pri hodnotení účinných látok predpokladalo postupné riešenie, nezdá sa, že by členské štáty prerušili hodnotenie rizika, keď účinná látka spĺňa medzné kritériá, čo má za následok rovnako vysoké alebo vyššie pracovné zaťaženie pre hodnotiace orgány, aké je spojené s bežnou účinnou látkou. Medzi dôvody, prečo pokračovať v hodnotení rizika, patria možnosti výnimiek pre rôzne medzné kritéria, pre ktoré sa musia vypracovať nové postupy a usmernenia, ktoré ale ešte nie sú úplne dokončené.

Ďalšou zistenou neefektívnosťou pri uplatňovaní medzných kritérií bola skutočnosť, že nie všetky účinné látky majú harmonizovanú klasifikáciu. Členské štáty na začiatku procesu obnovenia povolenia neprekladajú dokumentáciu pre harmonizovanú klasifikáciu systematicky. To malo za následok zdržania v celkovom hodnotení a rozhodovaní. Znížilo to rýchlu účinnosť medzných kritérií.

V dôsledku toho k očakávanému zníženiu pracovného zaťaženia pri hodnotení látok, ktoré spĺňajú (alebo sa očakávalo, že spĺňajú) medzné kritériá, došlo len v prípade tých trinástich účinných látok, vzhľadom na ktoré neboli podané žiadne žiadosti o obnovenie povolenia a nemuselo sa vzhľadom na ne uskutočniť žiadne hodnotenie[28].

[25] Budú uvedené v zozname v prílohe III k nariadeniu (ES) č. 1107/2009.

[26] Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 844/2012 z 18. septembra 2012, ktorým sa stanovujú ustanovenia potrebné na vykonávanie postupu obnovenia účinných látok podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh (Ú. v. EÚ L 252, 19.9.2012, s. 26).

[27] Sú stanovené v prílohe II bodoch 3.6.2 až 3.6.5 k nariadeniu (ES) č. 1107/2009; látky kategórie 1A alebo 1B klasifikované ako mutagénne, karcinogénne či toxické pre reprodukciu alebo s vlastnosťami narúšajúcimi endokrinný systém nesmú byť schválené ako účinné látky v prípravkoch na ochranu rastlín, až na niektoré obmedzené možnosti výnimiek.

[28] Bromadiolón, karbendazím, karbetamid, difenakum, glufosinát, molinát, myklobutanil, oxardiargyl, profoxydim, spirodiklofén, tepraloxydím, triflumizol a warfarín.

2. Zlepšené uplatňovanie medzných kritérií

Začiatkom roku 2020 prijala Komisia zmenu[29] nariadenia (EÚ) č. 844/2012, ktoré upravuje postup obnovenia povolení, aby sa zaistilo, že členské štáty budú systematicky – a na začiatku postupu hodnotenia – predkladať návrhy na harmonizovanú klasifikáciu a označovanie podľa nariadenia CLP)[30]. Zvýši sa tým istota pri používaní medzných kritérií a znížia ťažkosti a zdržania počas procesu partnerského preskúmania a rozhodovania pri obnovovaní schválenia účinných látok.

Komisia odporúča, aby členské štáty naplno využívali článok 11 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 844/2012 a pokračovali v úplnom hodnotení rizika len vtedy, ak účinné látky buď nespĺňajú medzné kritéria, alebo sa na ich schválenie uplatňuje najmenej jedna z možností výnimiek.

Komisia v prvom polroku 2020 znova začne rokovania s členskými štátmi s cieľom preskúmať možnosti dokončiť usmerňovací dokument o zanedbateľnej expozícii, aby sa urýchlilo hodnotenie, či túto možnosť odchýlky možno uplatniť, keď účinná látka spĺňa kritéria medzných hodnôt.

Pravidlá pre účinné látky, ktoré sa majú nahradiť, sú neúčinné a neefektívne. Dostupné dôkazy preukazujú, že porovnávacie hodnotenia prípravkov obsahujúcich účinné látky, ktoré majú členské štáty nahradiť, sú zložité a vyžadujú si zdroje, nevedú však k žiadnemu nahradeniu, predovšetkým z dôvodu nedostatku alternatív s osvedčenými lepšími rizikovými profilmi. Takže očakávané prínosy pre ľudské zdravie alebo životné prostredie z nahradenia týchto nebezpečnejších účinných látok sa nerealizovali. Okrem toho porovnávacie hodnotenia zvýšili náklady na postup autorizácie v porovnaní s obvyklou autorizáciou.

3. Zjednodušiť porovnávacie hodnotenie látok, ktoré sa majú nahradiť

Komisia do konca roku 2020 využije svoje delegovanie právomoci na zmenu prílohy IV k nariadeniu POR, aby sa zvýšila účinnosť porovnávacích hodnotení prípravkov obsahujúcich látky, ktoré sa majú nahradiť.

Komplexné ročné monitorovanie rezíduí pesticídov (viac ako 80 000 vzoriek analyzovaných za rok) ukazuje vysokú zhodu so stanovenými MRL, čo znamená, že potraviny, ktoré sú k dispozícii pre spotrebiteľov, sú dobre kontrolované a bezpečné. Do konca roku 2018 boli MRL stanovené pre 486 látok schválených v EÚ a 247 neschválených látok v širokej škále poľnohospodárskych komodít. Nové uplatňovanie MRL vrátane žiadostí o dovozné tolerancie prechádzajú procesom komplexného hodnotenia rizika a MRL sa môžu stanoviť, len ak sú bezpečné pre spotrebiteľov. Paralelne v roku 2008 začalo dôkladne preskúmanie existujúcich MRL, ktoré zahŕňa existujúce dovozné tolerancie a maximálne limity rezíduí stanovené Komisiou v *Codex Alimentarius*[31] a zabezpečuje, aby sa MRL udržiavali v aktuálnom stave a nie na vyšších hladinách, než je nutné podľa správnej poľnohospodárskej praxe. Toto preskúmanie všetkých existujúcich MRL sa však zo začiatku zdržalo, pretože v príslušnom článku 12 nariadenia MRL sa nestanovuje jasný procesný rámec na dokončenie

[29] Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/103 zo 17. januára 2020 ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 844/2012, pokiaľ ide o harmonizovanú klasifikáciu účinných látok (Ú. v. EÚ L 19, 24.1.2020, s. 1).

[30] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 zo 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006 (Ú. v. EÚ L 353, 31.12.2008, s. 1).

[31] http://www.fao.org/fao-who-codexalimentarius/en/.

preskúmania existujúcich MRL všetkých schválených účinných látok do jedného roka od nadobudnutia účinnosti nariadenia MRL. Postupy, ako je pridelenie úloh/zodpovedností, termíny a možnosť vyberať poplatky, ktoré má platiť odvetvie, sa musia najskôr vypracovať a dohodnúť s členskými štátmi, čo vedie k zdržaniam. Preskúmanie teraz postupuje dobre.

Niektoré zainteresované strany a členské štáty požiadali o stanovenie špecifických MRL pre krmivá, ryby a spracované produkty, čo je možnosť, ktorú nariadenie MRL poskytuje. Komisia tieto možnosti zatiaľ nevyužila, lebo nie je žiadny náznak potenciálnych rizík, ktorý by ukazoval potrebu uskutočniť prioritné opatrenia v tejto oblasti. Mechanizmy prijatia opatrení na presadzovanie právnych predpisov sú už zavedené v nariadení MRL a vo všeobecných právnych predpisoch o potravinách, aby sa riešili situácie, keď neboli stanovené konkrétne MRL. Všeobecné ustanovenia o spracovaných produktoch vrátane faktorov spracovania sú už takisto zavedené a v súlade s príslušnými právnymi predpismi o potravinách v iných oblastiach [napr. nariadenie (ES) č. 1881/2006 o kontaminantoch] by sa tieto ustanovenia mohli vysvetliť a mohli by členským štátom poskytnúť usmernenia (pozri aj rámček 13).

Vypracovanie metodiky hodnotenia kumulatívnych rizík zahŕňajúce simultánnu expozíciu viacerým chemickým látkam („koktailový účinok“) sa ukázalo ako oveľa zložitejšie, než sa pôvodne očakávalo, a ešte prebieha. Úrad EFSA doteraz stanovil dve skupiny chemických látok s vplyvom na nervovú sústavu a štítnu žľazy a uverejnil návrhy správ[32] s výsledkami hodnotenia kumulatívnych rizík rezíduí v potravinách na účely verejnej konzultácie v septembri 2019, po ktorej v októbri 2019 nasledovalo podujatie zainteresovaných strán zamerané na technické aspekty[33]. Očakáva sa, že záverečné správy budú uverejnené v apríli 2020. V súčasnosti prebieha práca s cieľom ďalej rozvíjať metodiku a uskutočniť súhrnné hodnotenia pre iné skupiny látok a nakoniec to využiť pri prijímaní regulačných rozhodnutí (napr. stanovenie MRL a schválenie účinných látok). V EFSA a v členských štátoch sú potrebné značné zdroje, aby sa pokročilo v ďalšom vypracovaní metódy. Preto bude až v ďalšom štádiu možné posúdiť vplyv hodnotenia kumulatívnych rizík na ochranu ľudského zdravia.

4. Hodnotenie kumulatívnych rizík

Komisia, EFSA a členské štáty budú pokračovať vo vypracúvaní metodiky hodnotenia kumulatívnych rizík, so zámerom ďalej posilniť ochranu spotrebiteľov. Rýchlejší pokrok bude od EFSA a členských štátov vyžadovať, aby na túto úlohu vyčlenili dostatočné zdroje.

Komisia a EFSA vypracujú do konca roku 2020 akčný plán, v ktorom stanovia priority pre prebiehajúcu prácu na vypracúvaní metódy a následné uplatňovanie metodiky. Plán bude založený na existujúcich znalostiach a bude pružný, aby bolo možné reagovať na meniaci sa vedecký vývoj a získané skúsenosti.

V poľnohospodárskych ekosystémoch došlo k značnému zhoršeniu biodiverzity, čo sa v niektorých častiach EÚ odrazilo v znížení počtu vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde a stratách populácií hmyzu. Za dôležitú hybnú silu tohto vývoja bolo okrem iných faktorov označené používanie pesticídov. Príslušné obmedzenia alebo neobnovenie schválení účinných látok s negatívnym vplyvom na opeľovače – ako sú neonikotinoidy, imidakloprid, klotianidín, tiametoxám a tiakloprid – prispeli k vyššej úrovni ochrany životného prostredia.

[32] https://www.efsa.europa.eu/en/consultations/call/public-consultation-draft-efsa-scientific-reports.

[33] https://www.efsa.europa.eu/en/events/event/technical-stakeholder-event-cumulative-risk-assessment-pesticides-food.

Pesticídy sa podieľajú na znečisťovaní pôdy a povrchových vôd. Údaje z monitorovania chemického stavu európskych vôd uverejnené v roku 2018 ukazujú, že pesticídy a ich metabolity (často „látky, ktoré sú dedičstvom z minulosti“, ktoré už nie sú schválené) sú príčinou, prečo zhruba 6,5 % (podľa plochy) útvarov podzemnej vody nespĺňa cieľ dobrého stavu stanovený v rámcovej smernici o vode[34]. Údaje z monitorovania ukazujú zníženie kontaminácie pesticídmi v povrchovej vode počas posledných rokov (hoci sa monitoroval len obmedzený počet látok), čo znamená, že nariadenie POR podľa všetkého kladne prispieva k ochrane vodného prostredia. Menej údajov z monitorovania je k dispozícii v prípade iných zložiek životného prostredia, ako je pôda, či zvierat, rastlín a ľudí (biomonitoring). Viacej údajov z monitorovania by pomohlo overiť, či modelové predpovede v priebehu hodnotenia rizika sú správne a/alebo či sú opatrenia na zmierňovanie rizika účinné.

5. Environmentálne monitorovanie a biomonitoring

Ako súčasť úloh v rámci európskej zelenej dohody Komisia zvýši monitorovanie environmentálnych koncentrácií a účinkov. Predovšetkým stanoví povinnosti v rozhodnutiach o schválení, ak zistí, že sú relevantné, s cieľom monitorovať prítomnosť účinných látok (a/alebo ich metabolitov) v zložkách životného prostredia. Okrem toho preskúma možnosť zintenzívniť monitorovanie koncentrácií v pôde a zaradiť doň aj pesticídy, na ktoré sa vzťahuje rámcový štatistický prehľad pôdy a jej využitia (Land Use and Coverage Area Frame Survey – LUCAS)[35] vykonávaný v EÚ.

Komisia realizuje pilotný projekt environmentálneho monitorovania používania pesticídov pomocou monitorovania včiel, ktorý odsúhlasil Európsky parlament. Bol vybraný dodávateľ a činnosti začali koncom roku 2018[36].

Komisia navrhla účinné látky, ktoré majú mať prioritu, v súvislosti s programom EÚ pre biomonitoring HBM4EU[37] a bude v tom pokračovať aj v budúcnosti.

Z hľadiska vplyvov na biodiverzitu, účinky používania pesticídov sa prejavujú dodatočne k účinkom súčasného systému poľnohospodárskej výroby, ktorý sa vyznačuje veľkými plochami monokultúr a vyžaduje si zvýšené používanie pesticídov, a k ďalším faktorom ovplyvňujúcim krajinu.

Niektoré zainteresované strany kritizujú, že súčasný rozsah necieľových druhov posudzovaný v hodnotený rizika je príliš obmedzený na to, aby zahrnul všetky príslušné skupiny.

Je potrebný ďalší výskum a musia sa vypracovať metódy hodnotenia, aby sa zohľadnili kumulatívne riziká s cieľom lepšie chápať skutočný vplyv pesticídov na populácie, rozmanitosť v rámci druhov a medzi druhmi a vzťahy medzi druhmi a ekosystémovými službami.

6. Určenie cieľov ochrany životného prostredia a aktualizácia usmerňovacích dokumentov

Komisia a EFSA urobili pokrok pri vypracúvaní metodiky v snahe určiť konkrétne ciele ochrany životného prostredia, aby sa ďalej zlepšilo zohľadnenie biodiverzity v procese hodnotenia rizika. Usporiadajú sa semináre s hodnotiteľmi rizík a manažérmi rizík

[34] https://www.eea.europa.eu/publications/state-of-water.
[35] https://esdac.jrc.ec.europa.eu/projects/lucas/.
[36] https://www.insignia-bee.eu/.
[37] https://www.hbm4eu.eu/: https://cordis.europa.eu/project/id/733032/.

z členských štátov a všetkých relevantných skupín zainteresovaných strán so zámerom dohodnúť sa na cieľoch ochrany v inkluzívnom procese, ktorý sa začal v roku 2019.

Komisia bude pokračovať v úsilí zameranom na aktualizáciu usmerňovacích dokumentov o metodikách hodnotenia rizika vrátane úvah, či sú zahrnuté všetky príslušné necieľové druhy, aby sa držal krok s vedeckým pokrokom, a vyzýva členské štáty a EFSA, aby spolupracovali.

Komisia v rámci programu Horizont Európa naplánuje výzvy na výskumné projekty týkajúce sa metodík na účely posúdenia kumulatívnych rizík a vplyvu pesticídov na ekosystémy.

2.2. KONKURENCIESCHOPNOSŤ A VNÚTORNÝ TRH

Dôkazy o účinkoch nariadenia POR na poľnohospodársku výrobu v EÚ sú aj naďalej nepresvedčivé, pretože závisí od viacerých faktorov. Pestovatelia kritizujú, že v EÚ je nedostatok POR, a pritom sa počet schválených účinných látok v skutočnosti zvýšil zo 427 v roku 2011 na 484 v roku 2018 a počet dostupných POR sa zvýšil vo väčšine členských štátov.

Počet MSP, ktoré vyrábajú POR a iné agrochemické produkty, sa znižuje, pričom dôležitú úlohu pri tomto trende zohrávajú náročné regulačné požiadavky. MSP sa domnievajú, že požiadavky na údaje a postupy hodnotenia sú neúmerné, lebo také spoločnosti majú tendenciu zamerať sa na biopesticídy a iné riešenia s potenciálne nízkym rizikom (pozri aj rámček 11, časť 2.5).

Systém zón na účely autorizácie POR viedol k určitému zlepšeniu efektívnosti a vo väčšine členských štátov je k dispozícii väčší počet POR, nefunguje však tak dobre, ako sa očakávalo. Autorizácia POR na základe vzájomného uznávania autorizácií iných členských štátov vedie k nižším poplatkom pre žiadateľov a menšiemu zaťaženiu pre členské štáty. Navyše členské štáty, ktoré využívajú vzájomné uznávanie, zaznamenali väčšie zvýšenie počtu POR dostupných na ich trhoch. Skutočné využívanie vzájomného uznávania autorizácií POR sa však medzi členskými štátmi a zónami značne odlišuje. Hlavným dôvodom sú špecifické (alebo dodatočné) vnútroštátne požiadavky, chýbajúca harmonizácia metodík používaných na vykonávanie hodnotení, ako aj nedostatočné úsilie vynakladané na pripomienkovanie práce, ktorú vykonávajú iné strany, počas procesu zónového hodnotenia – a to všetko vedie k duplicite práce a zdržaniam. Intenzívnejšie využívanie zónových autorizácií a vzájomné uznávanie povolení by znížilo mieru duplicity práce, uvoľnilo zdroje a urýchlilo prístup POR na trh.

7. Zdokonalenie systému zón na účely autorizácie POR

Komisia odporúča, aby členské štáty minimalizovali alebo odstránili vnútroštátne požiadavky na autorizácie POR a zamedzili opakovaniu hodnotení, ktoré sa už vykonali.

Komisia vyzýva členské štáty, aby zvýšili úsilie a zdroje vyčlenené na činnosti príslušných riadiacich výborov zón, aby sa zintenzívnila spolupráca a koordinácia. Komisia odporúča, aby členské štáty účinnejšie využívali pracovnú skupinu pre otázky po schválení v rámci Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá v záujme riešenia rozdielov tak, ako sa to vykonáva v koordinačnej skupine zriadenej podľa nariadenia o biocídnych výrobkoch[38].

[38] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 528/2012 z 22. mája 2012 o sprístupňovaní biocídnych výrobkov na trhu a ich používaní, Ú. v. EÚ L 167, 27.6.2012, s. 1.

POR na menej významné použitie[39] nie sú dostupné v dostatočnej miere a členské štáty nevyužívajú naplno existujúce ustanovenia na zjednodušenie ich autorizácií. Dostatočná nie je ani spolupráca medzi členskými štátmi, koordinácia skúšok, akceptovanie údajov o rezíduách vyhodnotených inými členskými štátmi a akceptovanie skúšok rezíduí z krajín mimo EÚ. Členské štáty na prekonanie tohto problému využívajú núdzové autorizácie namiesto predĺženia existujúceho používania autorizovaných POR.

8. Riešenia pre menej významné použitia

Komisia vyzýva členské štáty, aby lepšie využívali existujúce ustanovenia v nariadení POR s cieľom rozšíriť používania autorizovaných POR na menej významné použitia. Komisia bude okrem toho pokračovať v pravidelnej aktualizácii existujúcich usmernení pre extrapoláciu MRL, aby sa uľahčilo stanovenie MRL pre menej významné plodiny.

Komisia odporúča, aby členské štáty preskúmali poplatky účtované za rozšírenie menej významného používania a aby ich znížili s cieľom podporiť žiadosti odvetvia alebo organizácií používateľov.

Komisia vyzýva členské štáty, aby zaistili dlhodobé financovanie prostriedkov na nástroj koordinácie menej významných používaní v súlade s návrhom, ktorý prerokovala Rada ministrov pre poľnohospodárstvo a rybárstvo na svojom zasadnutí 9. októbra 2017[40].

2.3. NÚDZOVÉ AUTORIZÁCIE

Článok 53 nariadenia POR poskytuje členským štátom možnosť povoliť používanie POR bez riadnej autorizácie, aby sa riešili nebezpečenstvá pre zdravie rastlín, ktoré nemožno zvládnuť žiadnymi inými primeranými prostriedkami. Od roku 2011 došlo k 300 % nárastu počtu núdzových autorizácií. Nie sú k dispozícii žiadne údaje o oblasti, v ktorej sa uplatňujú núdzové povolenia. Vzhľadom na to, že 90 % núdzových autorizácií sa udeľuje na POR obsahujúce schválené účinné látky, zdá sa, že členské štáty používajú núdzové autorizácie na prekonanie procesných zdržaní s cieľom povoliť POR a vzájomne uznávať autorizácie a navyše aj na zahrnutie menej významných používaní opísaných v oddiele 2.2. Niektoré núdzové autorizácie sa okrem toho udeľujú opakovane z roka na rok. V neposlednom rade, zainteresované strany kritizujú, že postup podávania žiadostí o stanovenie MRL pri takýchto núdzových použitiach je veľmi dlhý.

9. Zvýšenie dohľadu nad núdzovými autorizáciami

Od 3. februára 2020 Komisia uverejňuje[41] všetky oznámenia o núdzových autorizáciách prijaté od členských štátov na verejnom rozhraní systému riadenia žiadostí týkajúcich sa prípravkov na ochranu rastlín (Plant Protection Product Application Management System – PPPAMS[42]), aby sa zvýšila transparentnosť a umožnila väčšia verejná kontrola. Komisia bude pokračovať v práci v záujme dosiahnutia úplného vykonávania systému riadenia žiadostí týkajúcich sa prípravkov na ochranu rastlín (PPPAMS) do konca roku 2022 v prípade

[39] Menej významné použitie POR je použitie na plodinách, ktoré sa v členských štátoch nepestujú vo veľkom rozsahu, alebo sa vo veľkom rozsahu pestujú, ale uspokojujú mimoriadnu potrebu súvisiacu s ochranou rastlín. Menej významné použitia majú pre poľnohospodárov často vysokú ekonomickú hodnotu, ale odvetvie má obyčajne oň malý ekonomicky záujem, pretože jeho plošný rozsah je obmedzený, alebo mimoriadnu potrebu súvisiacu s ochranou rastlín nemožno predvídať.

[40] Rada pre poľnohospodárstvo a rybárstvo, 9/10/2017: https://www.consilium.europa.eu/media/31740/st12959en17.pdf.

[41] https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/ppp.

[42] Systém IT vyvinutý na to, aby sa žiadateľovi umožnilo zostaviť žiadosť o POR a predložiť ich na hodnotenie. https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/authorisation_of_ppp/pppams_en.

všetkých autorizácií a zabezpečí jeho povinné používanie prostredníctvom vykonávacieho nariadenia.

Komisia zlepší harmonizovaný ukazovateľ rizika 2 stanovený podľa smernice o udržateľnom používaní, aby sa zohľadnila oblasť, v ktorej sa uplatňujú POR na základe núdzových autorizácií.

Komisia bude spolu s členskými štátmi naďalej pracovať na zlepšení príslušného usmernenia o núdzových autorizáciách do polovice roka 2020, aby sa vysvetlili kritéria, kedy možno udeliť núdzové autorizácie. Ak sa to ukáže ako potrebné, Komisia zváži prijatie vykonávacieho nariadenia, v ktorom takéto kritériá stanoví právne záväzným spôsobom.

Komisia ďalej zvýšila dohľad nad núdzovými autorizáciami, ktoré udeľujú členské štáty na základe ustanovení článku 53 ods. 2 nariadenia POR, s cieľom vyžiadať si názory EFSA na odôvodnenie núdzových autorizácií. Ak to bude vhodné, bude Komisia naďalej navrhovať rozhodnutia v súlade s článkom 53 ods. 3, ktoré zamedzujú členským štátom udeľovať neodôvodnené núdzové autorizácie[43].

2.4. TESTOVANIE NA STAVOVCOCH

Poskytovanie a spoločné využívanie správ o skúškach a štúdiách je dôležitým prvkom pri znižovaní miery testovania na zvieratách. Hoci sa počet spoločne využívaných štúdií vykonaných na stavovcoch zvýšil podľa plánu, z predbežných údajov vyplýva, že celková miera testovania na stavovcoch sa neznížila. Je to z dôvodu zvýšenej potreby vedeckých dôkazov potrebných na schválenie účinných látok. Zlepšenie situácie sa neočakáva, lebo v budúcnosti sa bude vyžadovať viacej dôkazov na účel vyhodnotenia účinkov látok napr. na endokrinný systém a metabolity. Okrem toho sa požiadavka na pravidelné prehodnotenie všetkých účinných látok môže sprísniť alebo sa môže zachovať potreba testovania *in vivo*.

10. Ďalšie zníženie potreby testovania na stavovcoch

Komisia bude pokračovať v úsilí znížiť testovanie na stavovcoch a bude podporovať trendy a validáciu stratégií testovania využívajúce alternatívy k testovaniu na zvieratách, pričom na tento účel bude financovať výskumné projekty v rámci programu Horizont 2020[44] a Európskeho partnerstva pre alternatívne prístupy k testovaniu na zvieratách (EPAA[45]). Referenčné laboratórium Európskej únie pre alternatívy testovania na zvieratách (EURL ECVAM) aktívne podporuje ochranu zvierat používaných na vedecké účely. Komisia sa zaviazala, že do oznámení pripojených k požiadavkám na údaje začlení validované

[43] Komisia v máji 2019 predložila dva návrhy rozhodnutí, ktoré zamedzujú dvom členským štátom znova udeliť núdzové autorizácie vydané opakovane na prípravky obsahujúce neonikotinoidy, ktoré úrad EFSA považoval za neodôvodnené. Návrh rozhodnutí bol v októbri 2019 predložený na hlasovanie v Stálom výbore pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá, pričom výsledkom v obidvoch prípadoch bolo, že sa nezaujalo žiadne stanovisko. Ani nasledujúce hlasovania v odvolacom výbore neviedli k žiadnemu stanovisku. Komisia jednako prijala rozhodnutie 3. februára 2020: vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2020/152 a vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2020/153 (Ú. v. EÚ L 33, 5.2.2020, s. 16 a s. 19).

[44] Príklady zahŕňajú tieto nedávno vybraté projekty zamerané na vývoj nových metód a stratégií testovania na určenie endokrinných disruptorov: ATHENA a SCREENED o narušení hormónu štítnej žľazy, EDCMET a OBERON o metabolických poruchách, ENDPOINTS o vývojovej neurotoxicite, FREIA o reprodukčnej toxicite žien.

[45] EPAA je verejno-súkromné partnerstvo medzi piatimi Generálnymi riaditeľstvami Európskej komisie a ôsmimi priemyselnými združeniami.

alternatívne metódy skúšania, keď budú k dispozícii, aby sa postupne zrušila potreba testovania na zvieratách podľa nariadenia POR[46].

2.5. UDRŽATEĽNOSŤ OCHRANY RASTLÍN A PRÍPRAVKY S NÍZKYM RIZIKOM

Nariadenia POR a MRL prispievajú k dosahovaniu niektorých cieľov udržateľného rozvoja[47], najmä cieľa 2 „Žiadny hlad“, cieľa 3 „Dobré zdravie“, cieľa 6 „Čistá voda a sanitácia, cieľa 12 „ Zodpovedná spotreba a výroba“, cieľa 14 „Život pod vodou“ a cieľa 15 „Život na súši“, podľa ktorých sa hlavné hrozby pre primárnu výrobu potravín musia zmierniť a súčasne sa musia zachovať bezpečné potraviny a krmivá a nesmú byť vystavené biologickým a chemickým hrozbám.

Ustanovenia nariadenia POR, ktoré podporujú účinné látky a prípravky s nízkym rizikom, sú mimoriadne dôležité. Dostupnosť základných látok, POR s nízkym rizikom vrátane mikroorganizmov sa zvýšila, ale zainteresované strany sa domnievajú, že nie v dostatočnej miere a postupy schvaľovania/autorizácie považujú za príliš zdĺhavé. Aj keď Komisia a niektoré členské štáty prijali opatrenia na urýchlenie postupov, aby POR s nízkym rizikom uviedli na trh, očakáva sa, že ich účinky sa prejavia až v budúcnosti[48].

Okrem toho nové aplikačné techniky (napr. robotika a digitalizácia) majú potenciál výrazne znížiť riziká vyplývajúce z používania pesticídov.

11. Podpora udržateľnej ochrany rastlín, riešenia s nízkym rizikom a účinné zmierňovanie rizika

V európskej zelenej dohode a stratégii „Z farmy na stôl“ sa ako priority vytýčili zníženie závislosti od pesticídov a látky s nízkym rizikom. Otázka závislosti od pesticídov sa bude riešiť v kontexte smernice o udržateľnom používaní. Pokiaľ ide o látky s nízkym rizikom, Komisia urýchli prácu, ktorá už začala s členskými štátmi a EFSA, týkajúcu sa aktualizácie požiadaviek na údaje a hodnotenia metodík pre mikroorganizmy do konca roku 2020. Zohľadnia sa aj špecifické vlastnosti mikroorganizmov a iných POR s nízkym rizikom, keď sa budú posudzovať konkrétnejšie pravidlá pre rezíduá pesticídov (pozri aj rámček 14).

Komisia bude iniciovať a financovať cyklus programu Lepšia odborná príprava pre bezpečnejšie potraviny (BTSF), ktorý začne v roku 2020, aby sa zvýšila odbornosť v členských štátov v oblasti posudzovania žiadostí týkajúcich sa mikroorganizmov a iných biopesticídov.

Po tom, ako Rada ministrov pre poľnohospodárstvo a rybárstvo vzala na vedomie pracovný plán, Komisia už prijala ďalšie opatrenia, aby sa urýchlila dostupnosť látok a prípravkov s nízkym rizikom a zintenzívnila výmena informácií medzi členskými štátmi o integrovanej ochrane proti škodcom. Komisia s prihliadnutím na správu o pokroku predloženú Rade v júli 2019 vyzýva členské štáty, aby sa angažovanejšie zapojili do vykonávania činností, ktoré im boli uložené.

---

[46] Oznámenie Komisie v rámci vykonávania nariadenia Komisie (EÚ) č. 283/2013 z 1. marca 2013, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh stanovujú požiadavky na údaje o účinných látkach (Ú. v. EÚ C 95, 3.4.2013, s. 1).

[47] Rezolúcia OSN A/RES/70/1.

[48] Pracovný plán 40 opatrení schválila Rada ministrov pre poľnohospodárstvo a rybárstvo v júni 2016 (http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10041-2016-REV-1/en/pdf). V júli 2019 bola Rade ministrov pre poľnohospodárstvo a rybárstvo predložená správa o pokroku, v ktorej sa konštatovalo, že opatrenia členských štátov sa vykonávali len čiastočne a s veľkými rozdielmi medzi nimi (http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10238-2019-INIT/en/pdf).

Komisia bude presadzovať dostupnosť základných látok, pričom napríklad objasní postupy a lehoty na ich schválenie a preskúma možnosti, ako priamejšie poskytovať informácie o ich užitočnosti pri ochrane rastlín.

Komisia bude pokračovať v prideľovaní finančných prostriedkov na základe výskumných rámcových programov[49], aby sa s cieľom znížiť používanie prostriedkov a riziká s nimi spojené vyvinuli udržateľnejšie metódy a technológie na ochranu rastlín, ako je monitorovanie škodcov, prognostické modely, digitalizované poľnohospodárske postupy a nové vybavenie na presnú aplikáciu. Komisia dôrazne podporuje členské štáty v tom, aby vo svojich strategických plánoch SPP podporili záväzky v oblasti riadenia a investície zacielené na uplatňovanie metód a postupov zameraných na zníženie používania pesticídov a využívanie alternatívnych metód.

Komisia bude spolu s členskými štátmi a EFSA pokračovať v práci začatej v roku 2019 s cieľom posúdiť potenciál opatrení na zmiernenie rizika vrátane nových metód aplikácie, aby sa harmonizovalo vyhodnotenie ich potenciálu na zníženie rizika.

2.6. PRESADZOVANIE PRÁVNYCH PREDPISOV

Presadzovanie nariadenia POR sa medzi členskými štátmi odlišuje, čo negatívne ovplyvňuje celkovú účinnosť. Odhaduje sa, že nezákonné a falšované POR predstavujú asi 10 % trhu EÚ, čo je problém, pretože to môže znížiť úroveň inak dosahovanej ochrany ľudského zdravia a životného prostredia.

12. Lepšie presadzovanie nariadenia POR

Komisia vyzýva členské štáty, aby zlepšili informovanosť o rizikách nezákonných a falšovaných prípravkov a zintenzívnili a rozšírili úsilie v oblasti presadzovania práva v tomto sektore, a to aj pokiaľ ide o náležité používanie pesticídov, a aby zvážili preskúmanie výšky sankcií za nedodržanie požiadaviek. Komisia začala konzultácie s členskými štátmi o tom, či je potrebné stanoviť konkrétnejšie požiadavky, pokiaľ ide o POR, a udeliť právomoci v rámci nariadenia (EÚ) 2017/625 o úradných kontrolách.

Nariadenie MRL zabezpečuje, že členské štáty môžu prijať opatrenia v oblasti presadzovania práva pri všetkých prípadných kombináciách pesticídy – komodita. Ak nie je stanovená konkrétna MRL, automaticky sa uplatňuje takzvaný „štandardný MRL“ 0,01 mg/kg. Zaisťuje sa tak maximálna ochrana spotrebiteľov, pretože na každú kombináciu pesticíd – komodita sa vzťahuje určitá MRL. Nariadenie MRL sa vzťahuje aj na látky s dvojakým/viacnásobným použitím, napr. látky, ktoré sa používajú na rôzne účely (napr. ako pesticídy a takisto ako veterinárne lieky alebo biocídy) a látky používané v minulosti ako pesticídy, ktoré sa ako také ale už nepoužívajú. V týchto prípadoch sa môže uplatňovať štandardná MRL 0,01 mg/kg a môžu sa vyskytnúť vzorky, ktoré nie sú v súlade s predmetnou hladinou, aj keď rezíduá v potravinách nepochádzajú z používania POR. To viedlo k problémom pri presadzovaní práva v praxi, napr. v prípade použitia biocídov na účely dezinfekcie a spracovania pitnej vody alebo v prípade kontaminácie životného prostredia. Nariadenie MRL stanovuje aj určité MRL, ktoré sa odlišujú od MRL v iných odvetvových právnych predpisoch pre rovnakú kombináciu látka – komodita (napríklad právne predpisy o prípravkoch pre veterinárne

[49] Projekty prebiehajúce v rámci programu Horizont 2020 zahŕňajú OPTIMA, VIRO-PLANT, SUPER-PEST, INNOSETA, ktoré sa zameriavajú na hľadanie nových riešení pre ochranu rastlín vrátane biologických (napr. mikroorganizmy, bakulovírus, rastlinné extrakty) a nechemických alternatív (napr. prevencia, monitorovanie, mechanické), aby sa doplnilo portfólio prípravkov s nízkym rizikom dostupných pre poľnohospodárov.

lieky). Tieto otázky možno do určitej miery riešiť v existujúcom právnom rámci, napr. stanovením dočasných MRL na základe údajov z monitorovania, aby sa zohľadnilo iné použitie. V praxi však neefektívnosť vyplynula zo skutočnosti, že nariadenie MRL umožňuje stanovenie dočasných MRL len za určitých mimoriadnych okolností, ktoré ale nie sú jasne vymedzené, čo následne vedie k zdĺhavým diskusiám medzi manažérmi rizík pred tým, než by sa mohlo prijať opatrenie. Medzi iné riešenia patrí zosúladenie MRL bezpečných pre spotrebiteľov v rôznych odvetvových právnych predpisoch s prácou na harmonizovaných metodikách, napr. hodnotenia expozície na úrovni EÚ a na medzinárodnej úrovni.

Všeobecné ustanovenia o spracovaných produktoch vrátane faktorov spracovania sú už takisto zavedené, mali by sa však sformulovať jednoznačnejšie. Členským štátom by sa mohlo poskytnúť viac usmernení, ako využiť konkrétnejšie informácie, ktoré postupujú prevádzkovatelia potravinárskych podnikov. Bolo by to v súlade so súvisiacimi právnymi predpismi o potravinách v iných oblastiach [napr. nariadenie (ES) č. 1881/2006 o kontaminantoch].

13. Lepšie presadzovanie nariadenia MRL

Komisia do konca roku 2021 objasní rozsah toho, čo sa považuje za „mimoriadne okolnosti“ pre stanovenie dočasných MRL, aby sa zamedzilo nesprávnemu výkladu.

Komisia preskúma možnosti povolenia prijať konkrétne MRL stanovené na základe iného právneho rámca (napr. pre látky používané aj ako prípravky pre veterinárne lieky) a považované za bezpečné pre spotrebiteľov a podporí prebiehajúce diskusie na úrovni EÚ a na medzinárodnej úrovni s cieľom vypracovať harmonizovaný a koordinovaný postup posudzovania expozície.

Komisia do konca roku 2021 objasní ustanovenia nariadenia MRL a členským štátom poskytne usmernenia, ako možno faktory súvisiace so spracovaním, ktoré stanovili prevádzkovatelia potravinárskych podnikov, zohľadniť v rozhodnutiach o presadzovaní práva.

2.7. RÝCHLEJŠIE REAKCIE NA VZNIKAJÚCE PROBLÉMY V SÚVISLOSTI S NARIADENÍM MRL A TECHNICKÝ POKROK

Súčasné ustanovenia nariadenia MRL nie sú dostatočne pružné, pokiaľ ide o potrebné prispôsobenia sa technickému pokroku, napríklad keď účinné látky nie sú chemickými látkami, napríklad mikroorganizmy. Očakáva sa, že s novým vedeckým a technologickým pokrokom by sa mohli objaviť ďalšie vznikajúce problémy, napr. nanopesticídy, MRL stanovené pre veľké skupiny látok v nadväznosti na posúdenie kumulovaného rizika atď.

14. Rýchlejšia reakcia na vznikajúce problémy MRL a na technický pokrok

Komisia začne v roku 2020 skúmať praktické riešenia, ako začleniť nové účinné látky s rôznymi vlastnosťami do príloh k existujúcemu nariadeniu MRL, ktoré boli určené väčšinou pre jednotlivé chemické látky.

2.8. MEDZINÁRODNÝ OBCHOD

Na medzinárodnej úrovni celý rad tretích krajín často kritizuje prísny prístup EÚ k pesticídom a tvrdí, že niektoré aspekty právneho rámca a praxe EÚ nie sú v súlade s Dohodou Svetovej obchodnej organizácie o uplatňovaní sanitárnych a fytosanitárnych opatrení (Dohoda WTO o SPS) a sú príliš reštriktívne. V súčasnosti sa naši hlavní obchodní partneri do značnej miery spoliehajú na používanie pesticídov vo výrobe potravín, a to aj pri potravinách určených na vývoz do EÚ, a neuplatňujú nevyhnutne rovnaké normy na ochranu životného prostredia ako EÚ (napríklad keď ide o vplyv na včely).

Pozorujeme, ako narastá rozpor medzi očakávaniami európskych spotrebiteľov, že dovážané potraviny by nemali obsahovať pesticídy, ktoré nie sú schválené v EÚ, a medzinárodnými záväzkami EÚ, najmä v rámci Svetovej obchodnej organizácie (WTO). EÚ do svojho nariadenia MRL pravidelne začleňuje limity dohodnuté v *Codex Alimentarius*, ktoré sú bezpečné pre spotrebiteľov, čo uľahčuje medzinárodný obchod. Súčasne existuje kritika v rámci EÚ, že MRL, ktoré sú bezpečné pre spotrebiteľov, sú stanovené pre neschválené účinné látky (tzv. dovozné tolerancie), napr. v prípadoch, keď k rozhodnutiu o neschválení nedošlo z dôvodov verejného zdravia, ale napríklad na základe environmentálnych rizík. To umožňuje dovoz produktov ošetrených účinnými látkami, ktoré nie sú dostupné pre poľnohospodárov EÚ, čo negatívne ovplyvňuje konkurencieschopnosť poľnohospodárstva EÚ, ako aj životné prostredie v tretích krajinách. Napokon ako súčasť tohto rozporu sa medzné kritériá v nariadení POR takisto často spochybňujú na medzinárodnej úrovni, a to bilaterálne, ako aj v kontexte WTO, lebo krajiny, ktoré nie sú členmi EÚ, zastávajú názor, že môžu mať značné obchodné dôsledky.

S cieľom informovať prevádzkovateľov podnikov a tretie krajiny poskytuje Komisia a EFSA včasné informácie o vývoji v schvaľovaní účinných látok, čo by nakoniec mohlo viesť k zníženiu MRL. Nehľadiac na tieto upozornenia obchodní partneri často predkladajú žiadosti o dovozné tolerancie príliš neskoro na to, aby sa zamedzilo narušeniu trhu a kritizujú EÚ, lebo sa domnievajú, že platná lehota pre stanovenie dovozných tolerancií v nadväznosti na zníženie MRL je príliš krátka.

Nariadenie POR obsahuje ustanovenia, ktoré umožňujú voľný obeh ošetrených semien v EÚ, ak prípravok, ktorým sú ošetrené, má minimálne jednu autorizáciu minimálne v jednom členskom štáte. Nie je však zatiaľ jednotný názor na to, či je možné semená na vývoz ošetriť účinnou látkou, ktorá nie je schválená v EÚ – niektoré členské štáty sa domnievajú, že je to možné, a Komisia a iné členské štáty, sa domnievajú, že to možné nie je.

15. Využívanie zelenej diplomacie na podporu nášho ekologického programu vzhľadom na pesticídy

EÚ v súlade s oznámením o zelenej dohode použije všetku svoju diplomaciu, obchodnú politiku a nástroje na podporu rozvoja, aby pomohla čo najskôr ukončiť používanie pesticídov, ktoré už nie sú v EÚ schválené, a celosvetovo bude propagovať látky s nízkym rizikom a alternatívy k pesticídom. Je dôležité, aby sa toto úsilie EÚ vynakladalo aj za jej hranicami v záujme maximalizovania prínosov pre životné prostredie a zabezpečenia rovnakých podmienok pre prevádzkovateľov EÚ. Okrem toho bude Komisia uvažovať o spôsoboch zohľadnenia aspektov životného prostredia, keď bude posudzovať žiadosti o dovozné tolerancie na látky, ktoré už nie sú v EÚ schválené, tak aby sa súčasne dodržiavali normy WTO a vyplývajúce povinnosti. Ak sa to ukáže ako potrebné, Komisia zváži revíziu nariadenia MRL s cieľom posilniť jeho environmentálny rozmer a dosiahnuť relevantné zladenie s postupom schvaľovania pesticídov.

EÚ využije diskusie na medzinárodných fórach, a to aj na pôde výboru WTO SPS a v *Codex Alimentarius*, na vysvetlenie koncepcie EÚ vzhľadom na pesticídy a na povzbudenie tretích krajín, aby zaviedli podobnú koncepciu.

EÚ sa bude snažiť o vytvorenie ekologických aliancií s inými regiónmi na svete. Ich súčasťou bude osobitné zameranie na susedné krajiny. Komisia okrem toho zváži aj možnosť podporiť používanie niektorých rozvojových fondov s cieľom pomôcť napr. andským krajinám a krajinám Strednej Ameriky, ktoré požiadali o podporu EÚ, aby sa u nich prispelo k zníženiu používania pesticídov v produkcii ovocia. EÚ využije diskusie v rámci dohôd o voľnom obchode na propagovanie zbližovania prístupov v oblasti pesticídov a zahrnie

náležité ustanovenia do budúcich dohôd o voľnom obchode, aby sa dosiahli rovnaké normy v tejto oblasti.

Komisia zvýši snahy o komunikáciu týkajúcu sa vplyvu nariadenia POR na MRL, ako aj načasovania rôznych postupov, aby systém EÚ bol pre krajiny, ktoré nie sú členmi EÚ, viacej predvídateľný, a to vrátane medzných kritérií.

Komisia bude aj naďalej napomáhať vypracúvanie metodík hodnotenia rizika a riadenia rizika na medzinárodnej úrovni, aby sa uľahčilo zosúladenie MRL s limitmi dohodnutými v *Codex Alimentarius* a stanovovanie MRL v nadväznosti na žiadosti o dovoznú toleranciu.

Komisia bude pokračovať v úsilí vynakladanom na hľadanie spoločného porozumenia medzi členskými štátmi v otázke možnosti ošetrovať semená určené na vývoz účinnou látkou, ktorá nie je v EÚ schválená (pozri aj oddiel 3.1).

Komisia bude aj naďalej financovať program Lepšia odborná príprava pre bezpečnejšie potraviny (BTSF) v krajinách, ktoré nie sú členmi EÚ, s cieľom informovať o nariadeniach EÚ týkajúcich sa pesticídov, znížiť rozdiely v poľnohospodárskych postupoch a podporiť selektívnejšie a menej toxické látky ako alternatívy k starším a toxickejším látkam.

2.9. VNÚTORNÁ KOHERENTNOSŤ A SÚLAD S INÝMI PRÁVNYMI PREDPISMI EÚ

Nariadenia POR a MRL vykazujú z väčšej časti vnútornú koherentnosť a sú vo vzájomnom súlade. Jednou z dôležitých výnimiek sú medzné kritériá, ktoré sa nepremietli do nariadenia MRL. Spôsobilo to neistoty, pokiaľ ide o dôsledky pre MRL, keď sa schválenie účinnej látky podľa nariadenia POR neobnoví z dôvodu medzných kritérií. Riešením môže byť viac objasniť vplyv medzných kritérií na MRL pri dotknutých látkach a lepšie načasovať rôzne procesy, aby sa zvýšila predvídateľnosť pre krajiny, ktoré nie sú členmi EÚ (pozri rámček 15).

Ďalšou výnimkou je súhra preskúmania MRL s obnovením schválenia účinných látok, ktorá – z dôvodu rozdielnych časových rozvrhov – viedla k zbytočnej administratívnej záťaži a duplicite práce v členských štátoch, EFSA a Komisii.

Nie vždy je zaistený súlad s inými politickými oblasťami EÚ a boli zistené problémy v politike potravín pre dojčatá a malé deti (napr. definícia „rezíduí pesticídov“), v politike hygieny a právnych predpisoch o chemických látkach, pokiaľ ide o kritéria určovania látok ako perzistentných.

16. Zvýšenie vnútornej koherentnosti a súlad s právnymi predpismi EÚ

Komisia bude naďalej pracovať s členskými štátmi a EFSA na zlepšení koordinácie medzi postupom na obnovenie schválenia účinných látok a postupom preskúmania MRL, aby sa dosiahla efektívnosť a zamedzilo prekrývaniu protikladných výsledkov. Vzťahuje sa to na lehoty aj na zodpovednosti členských štátov.

Komisia zosúladí príslušné ustanovenia v právnych predpisoch o potravinách pre dojčatá a malé deti s nariadením MRL, aby boli jednotné a aktualizované podľa najnovších technických noriem.

3. ZÁVER

Zainteresované strany naprieč celým spektrom zastávajú názor, že požiadavky na reguláciu pesticídov v EÚ patria medzi najprísnejšie na svete. Hodnotenie, ako je podrobne uvedené v pripojenom pracovnom dokumente útvarov Komisie, ukazuje, že nariadenia POR a MRL

zaisťujú ochranu ľudského zdravia a životného prostredia a všeobecne sú účinné, aj keď ich vykonávanie možno ďalej zlepšiť. Zo zníženia počtu účinných látok podľa smernice 91/414/EHS vyplýva, že nariadenie POR bolo účinné predovšetkým z hľadiska ďalšieho ukončenia používania látok s vysokým rizikom a ustanovenia, v ktorých sa propagujú látky s nízkym rizikom, začali prinášať výsledky. Nariadenie má uznávanú pridanú hodnotu na úrovni EÚ a je dôležité pre vyvíjajúce sa potreby spoločnosti. Okrem zaznamenaných nezrovnalostí týkajúcich sa medzných kritérií je koherentnosť väčšinou zaistená tak vnútorne v rámci nariadení a medzi nimi, ako aj externe s inými právnymi predpismi EÚ a medzinárodnými pravidlami.

Efektívnosť je kritickou oblasťou, ktorá si vyžaduje pozornosť. Pre nedostatok zdrojov a kapacity v členských štátoch sa pri väčšine postupov stanovených v nariadeniach zaznamenávajú veľké zdržania, čo potom negatívne ovplyvňuje ich účinnosť.

Následné opatrenia na základe tohto hodnotenia sa zamerajú priamo na zlepšenie vykonávania súčasného právneho rámca. Bolo určených šestnásť oblastí, kde sa v krátkodobom a strednodobom časovom horizonte môže vykonávanie zlepšiť. Očakáva sa, že tieto opatrenia prinesú v krátkom časovom rámci podstatné zlepšenia v účinnom vykonávaní oboch predmetných nariadení, čo značne prispeje k dosahovaniu cieľov európskej zelenej dohody, stratégie „Z farmy na stôl“ a stratégie v oblasti biodiverzity. Rýchle ukončenie používania účinných látok, ktoré nespĺňajú kritériá schválenia, pomôže ozdraviť ekosystémy a biodiverzitu a súčasne propagovať pesticídy s nízkym rizikom a nechemické pesticídy v spojení so zdokonaleným vykonávaním ustanovení smernice o udržateľnom používaní – najmä pokiaľ ide o integrovanú ochranu proti škodcom, znížiť závislosť od chemických pesticídov a prispeje k udržateľnejším systémom výroby potravín.

Okrem toho bude Komisia uvažovať o spôsoboch zohľadnenia aspektov životného prostredia, keď bude posudzovať žiadosti o dovozné tolerancie na látky, ktoré už nie sú v EÚ schválené, tak aby sa súčasne dodržiavali normy WTO a vyplývajúce povinnosti. Ak sa to ukáže ako potrebné, Komisia zváži revíziu nariadenia MRL s cieľom posilniť jeho environmentálny rozmer a dosiahnuť relevantné zladenie s postupom schvaľovania pesticídov.